

Калюжний М. Г., старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3

Кожуховський А. В., курсант факультету № 1
*Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

ВИЗНАЧЕННЯ СПЕЦИФІЧНИХ ЧИННИКІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗВО МВС УКРАЇНИ

Наукова праця присвячена окремим питанням, що стосуються вдосконалення рівня спеціальної фізичної підготовленості майбутніх офіцерів Національної поліції в процесі фахової підготовки. Наданні ключові поняття фізичної та спеціально фізичної підготовки, зазначенні специфічні риси етапу навчання в закладах освіти з специфічними умовами навчання.

Розвиток суспільних відносин, накладає свій відбиток на виконання службових обов'язків працівниками поліції, що проявляється на самперед в загостренні криміногенної ситуації – яка створює умови, за яких необхідність вдосконалення набутих навичок для виконання поставлених задач поліцейським набуває нового сенсу.

Проведений аналіз здійснення поліцейських функцій при охороні публічної безпеки і порядку, надає можливість стверджувати, що неналежний рівень фізичної підготовленості поліцейських, може призвести до травмувань, поранень та загибелі поліцейського.

Науковці в галузі підготовки поліцейських до виконання службових обов'язків, зазначають про необхідність створення педагогічних методів та засобів спрямованих на максимальне наближення освітнього процесу до практичного вирішення завдань які можуть виникнути під час виконання службових завдань.

Питання вдосконалення фізичної підготовленості курсантів у закладах вищої освіти системи МВС України, розкривали в своїх наукових працях такі вчені, як Бондаренко В. В., Жеваго С. І., Хацаюк О. В., однак враховуючи карантинні обмеження освітнього процесу, незадовільний стан правосвідомості суспільства, вважаємо за доцільним розглянути шляхи покращення рівня фізичної підготовленості майбутніх офіцерів поліції.

Мета дослідження – визначити специфічні риси етапу фізичної підготовки курсантів, ЗВО МВС України.

Процес навчання – це спеціальний організований план пізнання, який складається для швидкого засвоювання отриманих знань та їх закріплення.

Основними елементами навчального процесу відповідно до праць Бачанського Ю.К. є наступні компоненти: цільовий, стимулюючий-мотиваційний, змістовний, операційно-діяльний, контрольно-регулювальний, оціночно-результативний, який під оптимізацію навчально-виховного процесу вбачає в тому, щоб із можливих варіантів вибрати такі, що підвищуватимуть ефективність процесу навчання, враховуючи його основні компоненти, педагогічні умови, динаміку цього процесу за раціональних витрат зусиль учнів і викладачів. [1, с. 24]

Фізична підготовка – це комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності [3, с. 10].

Фізична підготовка у ЗВО МВС України має на меті забезпечити збереження здоров'я, творчої активності, різносторонній розвиток фізичних вмінь, професійних якостей і навичок курсантів, необхідних для виконання службових завдань. Заняття з дисципліни спеціальна фізична підготовка мають на меті виконання наступних освітніх завдань: забезпечення та формування індивідуальних необхідних рухових знань, вмінь, і навичок, доведення їх до необхідного рівня ефективності.

Спеціальна фізична підготовка в закладах вищої освіти з специфічними умовами навчання, являє собою структуровану систему педагогічних способів і засобів процесу навчання поліцейських, тактиці самозахисту при виконанні ними професійно-службових завдань, під час якої застосовується загальноприйнята методика, що включає до себе вивчення та виконання восьми специфічних завдань, а саме: опанування стійок, переміщень, дистанцій; застосування заходів поліцейського примусу (фізичної сили.) супроводження при співпраці або при пасивному спротиві; застосування фізичної сили; поверхнева перевірка та надягання кайданків; застосування спеціальних засобів (гумового кийка); захист від нападу правопорушника;

примусове усунення від керування транспортним засобом [2, с. 55].

Методичні знання з фізичної підготовки – це система даних про основні принципи методики викладання фізичного виховання та здатність особи засвоювати матеріали навчального плану.

Теоретичні та методичні знання виявляються у плануванні, адаптуванні, організації, дослідження та контролю процесу фізичної підготовки. Загалом аналізовані знання з фізичної підготовки працівників поліції можна поділити на основні та додаткові, що необхідні як для загальної фізичної підготовки так і для виконання службових обов'язків.

До основних знань, відносяться: знання методів, форм, засобів розвитку основних фізичних здібностей; знання нормативних актів, які регламентують організацію фізичної підготовки в підрозділах Національної поліції України.

Додаткові теоретичні знання – це засади правил дотримання особистої гігієни, контролю та самоконтролю під час занять фізичними вправами.

Врахування статистичних даних при практичному застосуванні заходів фізичного примусу, спеціальних засобів та вогнепальної зброї надає можливість спеціалістам даного напрямку створити систему спеціальної фізичної підготовки, тактичної підготовки та вогневої підготовки.

Досить дієво застосовувати весь комплекс знань отриманих зі спеціальних предметів спеціально-фізичної, тактичної і вогневої підготовки, що покращить засвоюваність матеріалу і розуміння як застосовувати отримані навички на практиці. Також під час проведення практичних занять потрібно застосовувати сторонні подразники, адже під час несення служби не буде ідеальних умов. Отже, є доцільним використання: елементів небезпеки, неочікуваності, змагальності, світло-шумових подразників, протидії, а також інші чинники які впливають на психіку, емоційний стан, пам'ять курсанта.

Варто погодитися з думкою О.М. Цильман, яка звертає увагу на важливість поєднання теоретичного і практичного навчання для формування та розвитку в курсантів професійно психологічної готовності до правоохоронної діяльності. На сучасному етапі реформування відомчої освіти недоцільно обмежуватись викладанням окремих дисциплін із правової, тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та інших видів підготовки.

Потрібно здійснювати комплексну інтегральну підготовку курсантів і при цьому раціонально використовувати міждисциплінарні зв'язки, поєднуючи їх на конкретних навчальних заняттях для формування у поліцейських найбільш якісного рівня професійної готовності до виконання відповідних завдань [4, с. 28].

Для проведення таких занять потрібно використовувати спеціальні полігони, тактичні комплекси та класи, а також використання всіх можливих способів і засобів підвищення емоційного та психічного стану майбутніх офіцерів.

Отже, на базовому рівні, це перший рік навчання курсанта, з цілою метою досягнення швидкої адаптації в нових умовах та засвоювання матеріалів навчального плану, потрібно підвищити загальний рівень фізичної підготовки та виконання застосування прийомів фізичного примусу.

На спеціальному рівні, другий та третій рік навчання курсанта, разом із різномісною фізичною підготовкою, та покращенням психічних та фізичних якостей, вивчаються прикладні фізичні прийоми, які важливі для працівника Національної поліції України, для цього застосовується метод проблемно-ситуативної вправи.

Комплексний рівень підготовки – це четвертий рік навчання курсанта, полягає в побудові комплексних зв'язків між спеціальними

предметами, та застосування отриманих навичок під час модельованих завдань, з наближенням до реальних умов.

Отже, з метою досягнення мети дослідження, при виокремленні специфічних чинників фізичної підготовленості курсантів в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України, було встановлено, що процес оволодіння необхідними знаннями та навиками досягається за рахунок наступних компонентів: ознайомлення та вивчення техніки рукопашного бою та підвищення загального рівня фізичної витривалості курсантів, із нахилом на виконання службових завдань; без супротиву (перший рік навчання); застосовування знань отриманих з фізичної, тактико-спеціальної та вогневої підготовки з метою покращення застосування навичок з цих предметів у комплексі; з супротивом на різних партнерах або на ліву сторону (другий та третій рік навчання); відтворення ситуацій, які можуть виникнути під час несення служби, під час проведення занять з спеціальної фізичної підготовки (четвертий рік навчання).

Література:

1. Дідковський В.А., Бондаренко В.В., Кузенков О.В. Фізична підготовка працівників Національної поліції України : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ ; ФОП Кандиба Т. П., 2019. 98 с.
2. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: від 26.01.2016 № 50.
3. Петрачков О.В. Професійно-прикладна підготовка курсантів у навчальному центрі сухопутних військ із застосуванням удосконалених нормативів фізичної підготовленості : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2012. 20 с.
4. Тактика самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України : метод. рек. / уклад.: Бортник С.М., Моргунов О.А., Артем'єв В.О., Хомко І.Г. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2 ; за заг. ред. В.В. Сокуренка. Харків : Вид-во ХНУВС, 2017. 136 с.